

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีอยู่หลายฉบับ แต่ส่วนใหญ่มุ่งวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยทั่วไป ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาโดยตรง เป็นการวิจัยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาโดยตรงไม่มี ผู้วิจัยได้สรุปแนวความเห็น และผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ สุนทร โคตรบรรเทา^๑ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" สรุปผลการวิจัยดังนี้ "

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสำรวจการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม ปัญหาความสนใจ ทศนคติ ของการจัดกิจกรรมซึ่งดำเนินอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนครธนบุรี ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามครูจำนวน ๗๒ คน และนักเรียนจำนวน ๖๐๒ คน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ชายและหญิง และสหศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวน ๑๓ โรงเรียน นำผลที่ได้มาคิดค่าการวิเคราะห์ทางสถิติในรูปร้อยละของจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ผลของการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริม

---

^๑ สุนทร โคตรบรรเทา, " การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น " (วิทยานิพนธ์ปริญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖) (อัคราเนา).

หลักสูตรที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ได้แก่สถานักเรียน และชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ส่วนการดำเนินงานของชุมนุมต่าง ๆ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารชุมนุม มีอาจารย์ที่ปรึกษา และสมาชิกบางชุมนุมต้องเสียเงินเข้าเป็นสมาชิก ในด้านการวางระเบียบการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สังคมศึกษายังไม่รัดกุม และสมาชิกยังไม่สนใจเท่าที่ควร ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษานั้นพร้อมจะเป็นที่ปรึกษาชุมนุมอย่างเต็มที่ กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ได้แก่การศึกษานอกสถานที่ การจัดงานรื่นเริง การอภิปราย และโต้วาที การฉายภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น อุปสรรคของการจัดกิจกรรมได้แก่การขาดความร่วมมือจากครูและนักเรียน ความไม่สะดวกในด้านการเงิน อุปกรณ์และสถานที่ในการจัด รวมทั้งการขาดการวางแผนงานที่รัดกุม ขาดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ไม่มีการวางแผนงานล่วงหน้า

ในปีเดียวกัน ทองสุข รัตนศรีวงศ์^๒ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี " สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ทราบถึงการจัดและชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน ศึกษาทัศนคติ ปัญหา ตลอดจนความคิดเห็นทั่วไป ของครู และนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เป็นที่ไปตามความเหมาะสม ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการสอนของครูตรงกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ๕ แห่ง โรงเรียนราษฎร์ ๕ แห่ง ทั้งที่เป็นโรงเรียนชาย หญิงและสหศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนครู ๑๐๐ คน นักเรียน ๕๐๐ คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์

^๒ ทองสุข รัตนศรีวงศ์, " ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี " (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖) (อัครสำเนา).

หากวิจัย และจัดทำเป็นตาราง ผลการวิจัยแสดงว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรใน
โรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดขึ้นแบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่สถานักเรียนและชุมนุม ซึ่ง
ประกอบด้วยชุมนุมวิชาการ การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ การบันเทิงและสังคม
ในการดำเนินกิจกรรมนั้น ฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้ความร่วมมือและสนใจกิจ-
กรรม แต่ครูยังขาดประสบการณ์นักเรียนก็มีความสนใจกิจกรรมพอสมควร ความร่วม
มือของผู้ปกครองมีพอสมควร การจัดกิจกรรมมักทำหลังเลิกเรียน ประโยชน์ของ
การจัดกิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามัคคีความรับผิดชอบ และความคิดริเริ่ม ให้ความ
สนุกสนาน ส่งเสริมการเรียนในชั้นให้ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมความมีน้ำใจเป็น
นักกีฬา และแนวคิดประชาธิปไตย ปัญหาการจัดกิจกรรมคือความรูความเข้าใจคน
กิจกรรมไม่ดีพอ ขาดความร่วมมือ และความชำนาญ มีปัญหาในด้านการเงิน เวลา
สถานที่ และตัวบุคคล ตลอดจนผู้ให้ความสนับสนุน ขาดการแนะนำและการวางแผนที่ดี
การแบ่งงานไม่ทั่วถึง ไม่มีการวางแผนระยะยาวและไม่มีการบันทึกผลงานไว้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ โรจน์ คุลยากร^๓ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " การศึกษา
เรื่องการใช้แหล่งวิชาการในชุมนุมชนเพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียน
ฝึกหัดครู และวิทยาลัยครูของกรมการฝึกหัดครูในประเทศไทย " สรุปผลการวิจัยได้
ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาขอบเขตและลักษณะของการใช้แหล่ง
วิชาในชุมนุมชนเพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา และศึกษาปัญหาและผลในการใช้
แหล่งวิชาในชุมนุมชน เพื่อประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ในการดำเนินงาน ผู้วิจัย
สุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครู ๑๓ แห่ง และวิทยาลัยครู

^๓ โรจน์ คุลยากร, " การศึกษาเรื่องการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชนเพื่อ
ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครู และวิทยาลัยครูของกรมการ
ฝึกหัดครูในประเทศไทย " (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, ๒๕๐๗) (อัครสำเนา)

๑๓ แห่ง จำนวน ๑๓๒ คน คำตอบที่ได้รับคืนเฉพาะที่ใช่ได้ ๑๑๒ คน แยกคำตอบของ
 ผู้สอนชายและผู้สอนหญิง นำผลมาวิเคราะห์หามูลค่าระเบียบวิธีทางสถิติ ผลของการ
 วิจัยพบว่า แหล่งวิชาในชุมนุมชนที่ผู้สอนใช้ไ้มากที่สุดได้แก่เอกสาร และสิ่งตีพิมพ์
 วิทยากร สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและวัด ตามลำดับ แหล่งวิชาในชุมนุมชนที่ผู้สอนใช้น้อย
 ๓ อันดับสุดท้ายได้แก่ สถานทูต และสถานต่างประเทศ โทรทัศน์ และสมาคมต่าง ๆ
 แหล่งวิชาที่ผู้สอนชายใช้มากกว่าผู้สอนหญิงได้แก่ วัด ศูนย์การคมนาคม และโลศวิศุ ผู้
 สอนชายมีแนวโน้มในการใช้แหล่งวิชามากกว่าผู้สอนหญิง วิธีการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชน
 มากที่สุดเป็นอันดับแรกได้แก่ การแนะให้นักเรียนไปฟังปาฐกถาหรืออภิปราย และการให้
 นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งอื่นนอกโรงเรียน รองลงมาได้แก่ การขอ
 วัสดุเอกสาร และสิ่งตีพิมพ์ให้เปล่า การเชิญวิทยากร และการพานักเรียนออกไปศึกษา
 นอกสถานที่ในจังหวัด วิธีการใช้แหล่งวิชาที่ผู้สอนใช้น้อย ๓ อันดับสุดท้าย ได้แก่การ
 พานักเรียนออกไปสัมภาษณ์บุคคลในแหล่งวิชาของชุมนุมชน การใช้รายการวิทยุให้เป็น
 ประโยชน์ในการสอน และการใช้รายการโทรทัศน์ให้เป็นประโยชน์ในการสอน วิธีการ
 ใช้แหล่งวิชา ผู้สอนชายมีแนวโน้มที่จะใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชนด้วยวิธีการต่าง ๆ มากกว่า
 ผู้สอนหญิง สำหรับเวลาที่ใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชน การพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถาน
 ที่ทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัดใช้มากที่สุดในวันเสาร์ รองลงมาได้แก่ วันหยุดราชการ
 อื่น ๆ และระหว่างหยุดการเรียนตามลำดับ การฟังวิทยากรบรรยายใช้มากที่สุดในวัน
 หรือชั่วโมงเรียนตามปกติ รองลงมาคือวันเสาร์ และนอกเวลาเรียนปกติ กิจกรรมที่
 นักเรียนปฏิบัติหลังจากการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชน ที่ใช้มากที่สุดคือ การเขียนรายงาน
 และอภิปรายตามลำดับ ปัญหาหรืออุปสรรคในการพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่
 ที่สำคัญได้แก่นักเรียนไม่มีเงิน ความปลอดภัยของนักเรียน ครูไม่ค่อยมีเวลาเตรียมการ
 และพานักเรียนไป ที่พักนักเรียนไม่สะดวก และจำนวนนักเรียนมากเกินไป ปัญหาหรือ
 อุปสรรคที่มีความสำคัญน้อยได้แก่ปัญหาซึ่งครูผู้สอนคิดว่าการพานักเรียนออกไปศึกษานอก
 สถานที่อาจไม่ไ้ผลคุ้มค่า การควบคุมนักเรียนยุ่งยาก ระเบียบการเข้าศึกษาของแหล่ง

วิชาในชุมนุมชนยุ่งยาก บุคคลในแหล่งวิชาชุมนุมชนไม่ให้ความร่วมมือ จำนวนครูผู้ควบคุมไม่เพียงพอ ผู้ปกครองนักเรียนไม่สนับสนุน และจำนวนนักเรียนน้อยเกินไป สำหรับปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญมากในการเชิญวิทยากรมาบรรยาย ได้แก่ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร ที่สำคัญน้อยได้แก่ไม่มีชั่วโมงเพื่อฟังวิทยากร ไม่ทราบว่าจะใช้วิทยากรที่ไหน ระเบียบในการเชิญวิทยากรยุ่งยาก คือควาวิทยากรไม่เต็มใจจะมาบรรยาย อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการไม่สนับสนุน ไม่มีเรื่องที่ต้องอาศัยวิทยากรตามลำดับ ปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชนอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่วิทยากรเฉพาะเนื้อหาวิชามีน้อย แหล่งวิชาทางคานวณน้อย และขาดยานพาหนะตามลำดับ ตามความคิดเห็นหรือทัศนคติในการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชน ผู้สอนชายและหญิงมีความเห็นคล้ายคลึงกันคือเห็นว่าแหล่งวิชาในชุมนุมชนเป็นสิ่งจำเป็น และมีประโยชน์ต่อวิชาที่สอนมาก อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการก็ได้ให้ความสนับสนุนในการใช้แหล่งวิชาในชุมนุมชนมากด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จิตรบุญรวม เมาว์ชันนา^๔ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น " วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครู และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาในจังหวัดสระบุรี รวม ๒๐ โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าวิธีสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยไม่ทันสมัย ครูมีงานสอนมากเกินไปไม่มีเวลาเตรียมการสอน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จิตรบุญรวม เมาว์ชันนา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

^๔ จิตรบุญรวม เมาว์ชันนา, " การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น " (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ปีการศึกษา ๒๕๐๔), (อัครสาเนา).

การที่จะปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ครู ต้องปรับปรุงบุคลิกภาพและวิธีสอนให้ดีขึ้น หมั่นศึกษาหาความรู้ ศึกษารวบรวมของจัดอบรมครู ปรับปรุงหลักสูตร ประมวลการสอนและแบบเรียนให้ดีขึ้น และเหมาะสมยิ่งขึ้น โรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือในการจัดบริการต่าง ๆ สำหรับครู เช่น หาหนังสืออ่านค่า จัดหาอุปกรณ์การสอนตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีความรู้มากขึ้นทุกวิถีทาง ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มาก ประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๒ ครั้ง เช่น จัดการศึกษาออกสถานที่ ซึ่งมีผู้อธิบายประกอบด้วย จัดฉายภาพยนตร์ หรือภาพนิ่งประกอบการเรียน และจัดแสดงละคร เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ควรเชิญวิทยากรมาบรรยาย ครูควรจัดการวัดผลเกี่ยวกับกิจกรรมในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูและนักเรียนควรร่วมกันจัดชุมนุมสังคมศึกษาขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เช่นเดียวกัน จุไรศรี สุทธิศรีสังข์^๕ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนพร้อมทั้งเก็บคะแนนสอบประจำภาคคณของนักเรียนดังกล่าวในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ที่สุ่มเป็นตัวอย่างเฉพาะในจังหวัดพระนครจำนวน ๓๖๐ คน คำตอบจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ผล โดยคิดเป็นคะแนนในการรวมกิจกรรมเพื่อหา Correlation (r) ระหว่าง

^๕ จุไรศรี สุทธิศรีสังข์, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘) (อักษราเนา).

คะแนนรวมกิจกรรมกับคะแนนสอบ ผลปรากฏว่าค่า x ที่ได้เมื่อรวมทุกประเภทโรงเรียน และแยกตามประเภทโรงเรียน แยกตามเพศ และแยกตามอายุ ได้ค่า x เป็นลบทั้งสิ้น แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เว้นแต่โรงเรียนรัฐบาลศึกษาเท่านั้น ที่ค่า x เป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน บางแต่น้อยมาก ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียน กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ผลดี จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ศึกษานิเทศก์โรงเรียนเองจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสมาคม และสโมสรเยาวชนต่าง ๆ หาโอกาสเป็นสมาชิกและรวมกิจกรรมกับสโมสรของเยาวชน ทางคานทรและผูกกรอง จะต้องช่วยส่งเสริม และแนะแนวให้เด็กเกิดความสนใจตลอดจนรัฐ และเอกชนที่จัดตั้ง สโมสรเยาวชน จะต้องจัดหาอุปกรณ์ให้บริการแก่เยาวชนอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้ กิจกรรมเหล่านั้นส่งเสริมให้ก้าว เรือนดีขึ้น

ในด้านความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร วณี ปัทมลิขิตสกุล^๒ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย " ในปี พ.ศ.๒๕๑๑ สรุปผลของการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เพื่อสำรวจความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริม หลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ในด้านเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกชุมนุม การดำเนินงาน เวลา ความร่วมมือ และความต้องการจากการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ผู้ที่สมควรจัดกิจกรรม ผลงานของชุมนุมที่ได้ทำไปแล้ว รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนโรงเรียนสามเสน วิทยาลัยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๕ จำนวนชั้นละ ๑๒๐ คน รวม ๖๐๐ คน

^๒ วณี ปัทมลิขิตสกุล, " การสำรวจความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย " (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครู- ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑) (อัครสำเนา).

ผลการวิจัยแสดงว่า นักเรียนส่วนมากสนใจในการ เขาเป็นสมาชิกของชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน โดยการสมัครเขาเป็นสมาชิกชุมนุมหนึ่ง ๆ ได้เพียงเทอมละ ๑ ชุมนุม เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมคือ เวลาหลังเลิกเรียน สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ในด้านการบริหารงาน ผู้ที่ร่วมดำเนินงานจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ ครู อาจารย์ และนักเรียนช่วยกันจัด ความร่วมมือของครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรดีพอควร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ครูควรพยายามให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามความสนใจของนักเรียน ครูไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมควรวางแผนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เรื่องการเงิน อุปกรณ์ และโรงเรียนควรแสดงความมุ่งหมาย วิธีการจัดให้นักเรียนทราบ และไม่ควรมีให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากเกินไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ยุทธธีวัลย์ วณิชจินดา ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง

"ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนักศึกษากับผลสำเร็จในวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" สรุปได้ดังนี้.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม และหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร

ยุทธธีวัลย์ วณิชจินดา, "ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผลสำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษา แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓. (ข้อดีสำเนา).

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๓๐ คน เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลของการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูนิยมจัดส่วนมากได้แก่ การให้นักเรียนคิดตามความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับสังคมศึกษาและข่าวสำคัญ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ส่วนความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา กับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนแสดงว่าการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษามีผลต่อการเรียนวิชานี้มาก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา ปรับปรุงห้องสมุด จัดตารางเรียนให้ดี สนับสนุนการจัดชุมนุมต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการอำนวยความสะดวกโดยทั่วไป ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความมั่นใจในการจัดกิจกรรมนิทรรศการ ช่วยสำรวจความถนัด ใหญ่จักการทำงานร่วมกัน มีการศึกษานอกสถานที่ ให้นักเรียนฝึกฝนความรับผิดชอบในการเดินทาง นักเรียนเองก็ควรให้ความร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนใจและจริงจัง ผู้ปกครองควรเต็มใจและส่งเสริมให้นักเรียนได้รวมกิจกรรมกับทางโรงเรียน หากผู้ปกครองมีความชำนาญ และมีความรู้ควรสมัครเป็นวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ด้วย ในด้านตัวครูผู้สอนเองควรทำบันทึกรายงานผลของโรงเรียน คำนึงประโยชน์ ข้อเสนอแนะและขอควรปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไว้เป็นหลักฐานต่อไป นอกจากนี้บุษกรวิมลย์ วนิชจินดา ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่สถาบันฝึกหัดครูในฐานะที่สถาบันฝึกหัดครูเป็นผู้ผลิตครูในสาขาวิชาต่าง ๆ ออกมารับใช้ชุมชน ก็ควรจัดให้มีกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้าได้เห็น ได้ทดลองปฏิบัติเพื่อจะได้นำมาเป็นตัวอย่างไปปฏิบัติเมื่อจบการศึกษาแล้ว และควรแทรกวิธีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ลงในวิชาเฉพาะ เพื่อให้บัณฑิตศึกษาได้เกิดความรู้ ความคิด และเป็นแนวทางค้นคว้ามาปฏิบัติต่อไปได้

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ยูพิน นิสัยนต์^๑ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบของค้ประกอบทางคานเศรษษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป.กศ. ชั้นปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือเพื่อศึกษาของค้ประกอบทางคานเศรษษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ และเพื่อเปรียบเทียบของค้ประกอบทางคานเศรษษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัย ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำ จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนพี่น้องครอบครัว และรายได้ของบิดามารดา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา ป.กศ. ชั้นปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี ทั้ง ๗ แห่ง จำนวน ๕๔๓ คน เป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ๒๕๒ คน กลุ่มต่ำ ๒๕๑ คน เป็นชาย ๑๘๔ คน และหญิง ๓๕๙ คน นำข้อมูลที่ได้มาจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง และรายได้ของบิดามารดา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ คะแนนเฉลี่ย

($\bar{X}$) ความแปรปรวน (S^2) และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

(t - Test) ปัญหาคานเศรษษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัย ของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำ จำแนกตามเพศ อายุ (๑๗ ปี และต่ำกว่า ๑๘ ปี ๑๙ ปี และสูงกว่า) จำนวนพี่น้องในครอบครัว (๑ - ๔ คน ๕ - ๗ คน ๘ คน และมากกว่า) และรายได้ของบิดามารดา (๐ - ๑,๐๐๐ บาท ๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท ๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท ๓,๐๐๑ บาท และมากกว่า) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มต่ำที่มีอายุ ๑๙ ปี และสูงกว่ามีปัญหาคานเศรษษฐกิจ และเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด กลุ่มต่ำบิดา

^๑ ยูพิน นิสัยนต์, " การศึกษาเปรียบเทียบของค้ประกอบทางคานเศรษษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป.กศ. ชั้นปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำของวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี " (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๕)

มารคามีรายได้ ๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์
ผลทางการเรียนค่าเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้
นี้พบว่าชายเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าหญิง กลุ่มค่าอายุ ๑๕ ปี และสูงกว่า เข้าร่วมกิจ
กรรมมากที่สุด กลุ่มค่าที่มีพี่น้อง ๔ คน และมากกว่า มีปัญหาปรับตัวมากที่สุด จะมีปัญหา
ทางคานเศรษฐกิจ เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีจะมีส่วนทำให้ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้เงินในสังคม
กลุ่มค่าที่มีคามารคามีรายได้ตั้งแต่ ๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท ๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท
เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากลุ่มค่าที่มีคามารคามีรายได้ ๓,๐๐๑ มากและมากกว่า ผู้วิจัย
ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมว่า ในสถาบันฝึกหัดครูควรจะได้วิเคราะห์
กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในวิทยาลัยว่าจะมีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น หรือทำ
ลงหรือไม่ เพื่อจะจัดส่งเสริมการรวมกิจกรรมของนักศึกษา ให้ได้ประโยชน์จาก
กิจกรรมนั้น แทนที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง

ในปีเดียวกัน ปราณี ภาสกรณ^๕ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " การเตรียม
ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์ " สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ ศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของ
บัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาระดับมัธยม
ศึกษาของคณะครุศาสตร์ เพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุงหลักสูตรของคณะครุศาสตร์
แผนกมัธยมศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการดำเนินงาน
ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตครุศาสตร์ ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ -
๒๕๑๒ จำนวน ๓๘ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๓๑ คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยหาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง ผู้วิจัยได้ให้
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้อง

^๕ ปราณี ภาสกรณ, " การเตรียมครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะ
ครุศาสตร์ " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๔) (อัครสาเนา).

คล่องกับหลักสูตรให้มากขึ้น กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรจะเน้นด้านเนื้อหาวิชาการ ควรกำหนดกิจกรรมให้แน่นอนตลอดปี และยืดหยุ่นได้ในบางคราว และควรจัดกิจกรรมให้ได้ผลจริง ๆ ควรจัดกิจกรรมที่ดึงความสามารถในการเรียนรู้ของนิสิตออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และกิจกรรมที่เลือกมาใช้นั้น ควรจะให้นิสิตมีโอกาสอย่างเพียงพอ เพื่อจะได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ใฝ่หวังไว้ เช่น เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นิสิตในหัวข้อที่สำคัญ และนิสิตสนใจ ซึ่งวิทยากรผู้นั้น จะต้องมีความรู้ดีและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง นอกจากนั้นชุมนุมสังคมนักศึกษาก็ควรจะทำเนืองนิจให้ได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ส่งเสริมความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาสังคมนักศึกษาแก่สมาชิกมากกว่าที่จะมุ่งให้ประโยชน์ทางด้านสังคมและการสมาคม

ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ อัมพร ศิดดารังษี^{๑๐} ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนักศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต" ซึ่งสรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงาน ประเภทกิจกรรม รวมทั้งการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนักศึกษาของครูสังคมนักศึกษา และนักเรียนโรงเรียนสาธิตรวบรวมและเปรียบเทียบแนวความคิดเห็น ทักษะคติ และข้อเสนอจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนักศึกษาทั้งของครูและนักเรียน ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากครูสังคมนักศึกษาจำนวน ๒๓ คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต ๔ แห่งได้แก่ โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ และโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๒๐๐ คน ผลของการวิจัยพบว่าทั้งครู

^{๑๐} อัมพร ศิดดารังษี, "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมนักศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิต" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชา-มัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕). (อัครสำเนา).

และนักเรียนเห็นความสำคัญ และคุณค่าของการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา การดำเนินงานของครูมีการปรับปรุงในระดับปานกลาง และสม่ำเสมอ ทุก ๆ ฝ่ายให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมคือพอสมควร กิจกรรมที่นิยมจัดมากที่สุดได้แก่ชุมนุมสังคมศึกษา โดยให้ห้องสมุดเป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้การสอน ผู้วิจัยพบว่าครูมีความพอใจในผลงานของตน และยังคงต้องการปรับปรุงต่อไป ในการรวมกิจกรรมพบว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู เข้าใจ เห็นผลประโยชน์ในการรวมกิจกรรมและเห็นว่าควรจัดกิจกรรมในโอกาสที่สำคัญ ๆ กิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมบ่อยครั้งที่สุดคือ การจัดนิทรรศการตามวันและเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทั้งครู และนักเรียนมีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาได้แก่ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อยเกินไป และเสนอแนะให้เพิ่มเวลา อุปกรณ์ การเงิน รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรมให้สะดวกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะต้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา ตลอดจนมีการร่วมกันวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมอย่างมีระบบแบบแผน จึงจะส่งเสริมความร่วมมือของทุกฝ่ายได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งควรมีการติดตามผลงานโดยสม่ำเสมอ นอกจากนั้นครูและนักเรียนควรปรับปรุงด้านความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้มากขึ้น และควรนำข้อบกพร่องของผลงานที่จัดขึ้นแล้วนั้นไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินการเสริมหลักสูตรต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ จอห์น ฮาโรลด์ สกิลแมน (John Harold Skillman) ได้ทำวิจัยเรื่อง " A study of the Relationship between Participation in various types of Extra Class activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary School " วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผลสำเร็จทางการศึกษา โดยมีการควบคุมองค์ประกอบทางสถิติบัญญัติฐานที่ตั้งขึ้น คือ

๑. ผลการศึกษาของนักเรียนที่เข้าร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียน กับผลการเรียนของนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีการควบคุมองค์ประกอบทางด้านสถิติบัญญัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๒. ผลการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามชนิดของกิจกรรมที่นักเรียนกระทำ เมื่อมีการควบคุมองค์ประกอบทางด้านสถิติบัญญัติ

๓. ผลสำเร็จทางการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยตั้งจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้นนั้น มีนัยสำคัญสูงกว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายนี้แต่น้อย

๔. คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนทุกชนิด กับคะแนนเฉลี่ยของผลการศึกษาของผู้ที่ไม่รวมกิจกรรมอะไรเลยนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

---

๑๑ John Harold Skillman, " A study of the Relationship between Participation in various Types of Extra class Activities and Academic performance in three Private Japanese Secobdary School," Dissertation Abstracts, Vol. XIX. No. 8, (February, 1959), p. 1958.

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นปีที่ ๓ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ๓ โรงเรียน คือ โรงเรียนสหศึกษา Aoyama Gakuin Senior High School

โรงเรียนสตรี Joshi - Sei Gakuin Senior High School

โรงเรียนชาย Meiji - Gakuin Senior High School

กิจกรรมนอกห้องเรียนจัดแบ่งเป็น ๔ ชนิดคือ สถานักเรียน และกรรมการชั้น, ชุมนุมทางการศึกษา, ชุมนุมหนังสือพิมพ์ ละคร คนตรี, และชุมนุมยูสโนโจสิ่งพิเศษต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างมีนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน ๑๒๓ คน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเลย ๘๔ คน และสุ่มตัวอย่างนักเรียนอีก ๘๗ คน (๑๙๔ คน) จากทุกโรงเรียนมาเปรียบเทียบเป็นคู่ ๆ ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับไม่เข้าร่วมกิจกรรม โดยเลือกนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา อายุ จำนวนปีที่ศึกษาในโรงเรียน และฐานะทางครอบครัวเท่าเทียมกัน การดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ๒ อย่าง คือใช้ t - technique เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนในการสอบเปรียบเทียบกับคู่ทดลองระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้น กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับผลการเรียนน้อย ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างและไม่เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่าง ระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวม Covariance เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทั้งหมดของคะแนนสอบของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนทั้ง ๔ ประเภท ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้.

สนับสนุนสมมติฐานข้อ ๑ ว่าผลสำเร็จทางการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพียง ๑ อย่าง มีนัยสำคัญสูงกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม คะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม กับไม่เข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ๕ %

สนับสนุนสมมติฐานข้อ ๒ ว่า ผลการศึกษาของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน ทั้ง ๔ ชนิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตามชนิดของกิจกรรมที่นักเรียนกระทำที่ระดับความเชื่อมั่น ๕%

จากการค้นพบ ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อ ๓ ที่ตั้งไว้ คะแนนเฉลี่ยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยมุ่งหวังว่าจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นมาก กับคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายทางการเรียนแต่น้อยนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น ๕%

สนับสนุนสมมติฐานข้อ ๔ โดยค้นพบว่าผลการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะสูงกว่าคะแนนของผู้ที่ไม่รวมกิจกรรม แต่มีความแตกต่างกันในคะแนนเฉลี่ยคือไม่มีนัยสำคัญในระดับ ๕%

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ ฟรอยด์ แฮริสัน สตีเอร์วอลท์^{๑๒} (Floyd Harrison Stierwalt) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " A study of the Relations of Involvement in school activities to the Academic achievement of Junior high students "

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิผลทางการศึกษากับชนิดของกิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิลำเนาทางสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรคือนักเรียนจำนวน ๓๖๕ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ๑๑ แห่ง ในโอกลาโฮมา ซิตี โดยใช้แบบทดสอบสัมฤทธิผล California Achievement Test กับนักเรียนที่เข้าเรียนภาคแรกในระดับเกรด ๒ เป็นเกณฑ์

^{๑๒} Floyd Harrison Stierwalt, " A study of the Relationship of Involvement in School activities to the academic achievement of Junior high students," Dissertation Abstracts, Vol 27, No.12. (June, 1967), p. 4057 - A.

คักสิ้นสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ และจัดประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม ๒ ชนิด หรือมากกว่านี้ กับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมใดเลย และแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่มตามเวลาที่ไร้ในกิจกรรมชนิดต่าง ๆ และตามฐานะทางสังคม - เศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงอาชีพ และการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คะแนนของนักเรียนมีความแตกต่างกันก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตามคะแนนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจะมากกว่าคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมก็ตาม ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่า ความแตกต่างในสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาเนื่องมาจากการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนั้นยังพบว่าชนิดของกิจกรรมซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมไม่ปรากฏว่ามีผลสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียน แต่เมื่อเปรียบเทียบฐานะทางสังคม เศรษฐกิจของนักเรียน ๒ กลุ่ม พบว่าสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีความแตกต่างกันมาก

ในปีเดียวกันนี้ โรเจอร์ เดวิส แฮร์โรลด์ ^{๑๓} (Roger Davis Harrold) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาเรื่อง The Control of Student extracurricular life in American Higher Education ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงห้องสมุด (Library research) สรุปได้ดังนี้

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของอเมริกันเมื่อไม่กี่ปีมานี้ได้ใช้เวลาและกำลังส่วนใหญ่ในการควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ความพยายามทั้งค่านโยบาย และการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร เพื่อลดและขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา และมุ่งพัฒนาพฤติกรรมในทางบวกยังไม่เคยลดเต็มที่ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าจึงมีวัตถุประสงค์

---

^{๑๓} Roger Davis Harrold, " The Control of student extracurricular life in American higher education," Dissertation Abstracts, Vol 27, No.8 (February, 1967) p. 2782 - A.

เพื่อค้นหาหลักเกณฑ์ที่จะสร้างมโนภาพ (Concept) ด้านการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถาวรขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๔๐๐ เล่ม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ประชุมปรึกษากับนักศึกษาคณะครู และผู้บริหารต่าง ๆ อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจัดไว้เป็นภาคผนวกของงานวิจัยนี้ ความคิดเห็นที่บุคคลเหล่านี้แสดงออกในการประชุมปรึกษา ใช้เป็นเครื่องมือในการสังเคราะห์ความคิดเห็นโดยคำนึงถึงการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แอร์โรลด์ ได้พิจารณาสร้างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมโนภาพ (Concept) ในการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถาวรตามความจำเป็นดังนี้ หลักเกณฑ์ประการแรกกล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในปัจจุบัน คือ การปลูกฝังพัฒนาการบุคลิกภาพทุกด้านของนักศึกษา " การพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้าน " นี้รวมถึงพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของนักศึกษา วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่สนองความต้องการด้านต่าง ๆ ส่วนบุคคล และสังคมได้ที่ดีที่สุด เพราะการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีด้วยความรู้สึกที่ลึกซึ้งในความรับผิดชอบต่อสังคม และทำหน้าที่ของตนด้วยการใช้สติปัญญาอย่างเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมประชาธิปไตยอย่างยิ่ง

หลักเกณฑ์ประการที่สอง กล่าวว่า มโนภาพ (Concept) ของการพัฒนาการควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นอิทธิพลทางบวกซึ่ง เป็นผลมาจากวัตถุประสงค์ด้านพัฒนาบุคลิกภาพทุกด้าน ตามหลักเกณฑ์ประการแรก โดยมีหลักว่าการควบคุมสิ่งใดก็ตามต้องให้ส่งเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบัน

หลักเกณฑ์ประการที่สามกล่าวว่า นโยบายด้านการควบคุมและตัดสินของสถาบันควรขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านที่ธรรม และภูมิหลังทางการศึกษา ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรมีความรอบคอบ และใช้อำนาจตามกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยอย่างระมัดระวัง มหาวิทยาลัยไม่ควรใช้อำนาจนั้นนอกเสียจากมีความขัดแย้งกันมากระหว่างกิจกรรมของนักศึกษากับวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

หลักเกณฑ์ประการที่สี่ กล่าวถึงสภาพของนักศึกษาในด้านวุฒิภาวะ ว่านักศึกษา กำลังจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ หมายความว่านักศึกษาไม่เป็นผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นอย่างสมบูรณ์ และ เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างกันด้านวุฒิภาวะ การควบคุมกิจกรรมจึงควรกำหนดขอบเขตไว้อย่างกว้าง ๆ และมีความยืดหยุ่นสูง

หลักเกณฑ์ประการที่ห้า เสนอแนะว่าการกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่ดีที่สุดควรผ่าน " มโนภาพคานบบทบาท " (Role Concept) ซึ่งมีโนภาพคานบทบาทนั้นแสดงว่าการรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาเป็นเพียง บทบาทอย่างหนึ่งในบทบาทหลาย ๆ อย่างที่นักศึกษามีอยู่ และนักศึกษาเพียงแต่ดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นในฐานะนักศึกษาซึ่งสัมพันธ์โดยตรงต่อมหาวิทยาลัย ดังนั้น ในด้านการควบคุมจึงถือว่าในการที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัยด้วย

หลักเกณฑ์ประการที่หก กล่าวว่ามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้การศึกษาระดับสูง จึง เห็นสมควรให้มีการอธิบายหลักเกณฑ์ในการควบคุมกิจกรรมของนักศึกษา และบทบาทของ มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันที่แสดงให้เห็นคุณค่าทางการศึกษาในด้านการวิพากษ์วิจารณ์ การโต้แย้ง และเสรีภาพในการแสดงออก

หลักเกณฑ์ประการสุดท้ายเกี่ยวกับการยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะ ถ้าหากว่า มหาวิทยาลัยไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมของนักศึกษาและสังคม แล้ว ย่อมจะทำให้การควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยไม่มีประสิทธิภาพได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๘ โจเซฟ เอ็ดเวิร์ด ดูฮาน ^{๑๘} (Joseph Edward Doohan) ได้ทำการวิจัยเรื่อง " Current Practices and problems in student activities in four Maine Public Secondary Schools "

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้เพื่อศึกษาโปรแกรมกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยม ๔ แห่ง ในรัฐเมน เพื่อศึกษาปัญหา และการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน และชุมชน และลักษณะที่คล้ายคลึงกันของโรงเรียนชานเมืองในรัฐเมน พร้อมกันนี้เพื่อประเมินผลกิจกรรมด้วย ทำเนิการวิจัยโดยพิจารณาสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และประถมศึกษา รวมทั้งได้ศึกษาชุมชน สัมภาษณ์ สังเกต และให้นักเรียน ครู และที่ปรึกษากิจกรรมทุกคนตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้ปกครองได้สุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้นำโรงเรียน และชุมชน และเลือกสัมภาษณ์บุคคลอื่น ๆ รวมทั้งนักเรียนด้วย การวิจัยนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นว่าโปรแกรมกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันไปตามความสนใจของนักเรียน ความแตกต่างของครู และสังคม ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้นอกจากจะนำไปใช้ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยแล้ว ก็อาจนำผลไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ ในขอบเขตของรัฐเมนได้ ปัญหาที่พบคือ นักเรียนจำนวนมากจำเป็นต้องมีรถรับส่งมาโรงเรียน ในทางปฏิบัติมีการจัดรถรับส่งนักเรียนที่สนใจร่วมกิจกรรมหลังเลิกเรียน มีปัญหาเรื่องครูที่ปรึกษากิจกรรมไม่เพียงพอ เนื่องจากครูมีน้อยแต่ความสนใจของนักเรียนกว้างขวาง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ครูทุกคนได้รับมอบหมายให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมอย่างน้อย ๑ วิชา เงินที่เก็บได้สูงของครูก็มีแนวโน้มสูงที่จะแยก

---

^{๑๘} Joseph Edward Doohan, " Current Practices and Problems in student activities in four Maine Public Secondary Schools," Dissertation Abstracts, Vol 29, No.7 (January, 1969), p. 2146 - A.

ความต่อเนื่องของโปรแกรม ซึ่งในทางปฏิบัติบางโรงเรียนการจ่ายเงินสำหรับหน้าที่พิเศษคิดตามเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ปัญหาการติดต่องระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานของชุมชนอย่างเป็นทางการมีน้อย ซึ่งการปฏิบัติโดยทั่วไปทำได้เล็กน้อยเกี่ยวกับปัญหานี้ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมสร้างความไม่เข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับความต้องการของเด็กวัยรุ่นปัจจุบัน ในทางปฏิบัติมี ๓ โรงเรียนที่กำลังจัดโปรแกรมกิจกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าที่ครูใหญ่รู้สึกว่าจะจำเป็นหากโปรแกรมสำหรับเยาวชนจัดขึ้นโดยผ่านหน่วยงานของชุมชน ปัญหาภาวะพิเศษทางบ้านสร้างความต้องการกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งทางปฏิบัติโรงเรียนในช่วงเวลาจัดกิจกรรมในเวลาเรียน เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหลังเลิกเรียน นอกจากนี้โปรแกรมสำหรับเยาวชนในชุมชนมีน้อย ทำให้เกิดความต้องการให้มีการจัดโปรแกรมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ในทางปฏิบัติโรงเรียนทั่ว ๆ ไปตระหนักว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานใหญ่ที่จะจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนาการและสันตนาการประจำปีของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่พยายามที่จะจัดกิจกรรมให้กว้างขวางขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น ปัญหาการมีแนวโน้มที่เคร่งครัดต่อหลักสูตร ทำให้นักเรียนจำนวนมากถูกตัดสิทธิ์การเข้าร่วมกิจกรรม จากการสำรวจความเห็นของนักเรียน ๘๒% จากนักเรียน ๗๕๕ คน กล่าวว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของเขาถูกจำกัดเพราะว่าการศึกษาในชั้นเรียนทำให้เขาต้องใช้เวลาวางส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไป ซึ่งเท่าที่เป็นอยู่ ครูใหญ่ ๓ คนก็ได้ตระหนักถึงปัญหา และส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม

ก.ศ.๑๔๗๑ โรเบิร์ต ออริจิน กิลบอลท์ ^{๑๕} (Robert Origeine Guilbault) ได้ทำวิจัยเรื่อง " A Comparison of Student activity programs in three types of Connecticut Middle Schools" ^{๑๕}สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน ในโรงเรียน ๓ ระดับ คือ ระดับเกรด ๖ - ๗ - ๘, ๗ - ๘ และ ๗ - ๘ - ๙ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับเกรด ๖ - ๗ - ๘ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับแนวความแตกต่างในการจัดกิจกรรมในระดับเกรดต่าง ๆ การรวมกิจกรรมและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในระดับต่าง ๆ กัน ศึกษาขอบเขต ประเภท ตลอดจนความร่วมมือในการรวมกิจกรรม เช่น สถานักเรียน ชุมชนต่าง ๆ ว่ามีความแพร่หลายเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร และนักเรียนเพียงใด นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และนักเรียน เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการรวมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับเกรด ๖ - ๗ - ๘ ให้มากที่สุด ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใน Connecticut Middle School จำนวน ๔๕ โรงเรียน แบ่งเป็นระดับเกรด ๖ - ๗ - ๘ เกรด ๗ - ๘ และเกรด ๗ - ๘ - ๙ เป็นระดับชั้นละ ๑๕ โรงเรียน สัมภาษณ์ผู้บริหาร ๔๕ โรงเรียน และนักเรียนจำนวน ๔๐๐ คน แบบสอบถามที่ใช้ในการ สัมภาษณ์ได้จากการคัดเลือกข้อมูลจากเอกสารและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ

^{๑๕} Robert Origeine Guilbault, " A Comparison of Student Activity Programs in three types of Connecticut Middle Schools," Dissertation Abstracts, Vol 32, No.1. (July, 1971), p . 305 A.

การทดสอบความแมนตรง ไชควา ไคว์ แสควร์ (Chi - Square) และค่าทดสอบนัยสำคัญเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม รวมทั้งแนวความคิดที่เป็นข้อเสนอแนะ หรือข้อควรปรับปรุงต่าง ๆ ผลของการวิจัยพบว่ามีกิจกรรมเพียง ๒ - ๓ ประเภทที่นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีไม่มากนัก ผลการรวมกิจกรรมที่น้อยลงมาจากผลการเรียนของนักเรียนที่ไม่ดี จึงไม่อาจทำให้เด็กนักเรียนมีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างได้ ในด้านความแตกต่างของตัวนักเรียนยังพบว่า ในระดับเกรด ๒ - ๓ - ๔ และ ๓ - ๔ - ๕ มีความสนใจด้านการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าเด็กในระดับเกรด ๓ - ๔ ส่วนนักเรียนในระดับเกรด ๒ - ๓ - ๔ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเห็นว่าสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าเด็กในระดับเกรดอื่น ๆ ที่นำมาเปรียบเทียบในการวิจัย

ในปีเดียวกันนี้ โรเบิร์ต ไบรอัน บาร์โทส^{๑๗} (Robert Bryan Bartos) ได้ทำวิจัยเรื่อง " A study of field Participation and Classroom experiences and their effects upon the perceptions of Prospective Teachers" สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้นักเรียนครูมีประสบการณ์นอกสถานที่กับประสบการณ์ในชั้นเรียนวิชาการศึกษาเบื้องต้นใน West Virginia University ศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การให้นักเรียนมีประสบการณ์โดยการไปศึกษานอกสถานที่ กับให้มีประสบการณ์ในห้องเรียน หรือให้ประสบการณ์

^{๑๗} Robert Bryan Bartos, " A study of field participation and Classroom experiences and their effects upon the perceptions of prospective teachers," Dissertation Abstracts, Vol 33, No. 7 (January, 1973). p. 3249-A.

ทั้งสองอย่างรวมกัน หรือแยกกันจะไม่มีผลต่อระดับการรับรู้ของนักเรียนครูในคำตอบไป
 นี้คือ ความเป็นคนใจกว้าง การยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง การเข้าใจตนเอง
 ความสัมพันธ์กับนักเรียน การควบคุมและความพอใจ สุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียน
 ครูจำนวน ๔๘๗ คน ซึ่งเรียนวิชา " หลักสูตรและการสอน ๗ " ซึ่งเป็นวิชาเบื้องต้น
 ทางการศึกษา แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนกลุ่มละ
 ๑๕ คน มีทั้งนักเรียนครูสาขามัธยมศึกษา และประถมศึกษาในชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔
 มีการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดก่อนลงมือทดลอง หลังจากทดสอบแล้วกำหนดให้กลุ่ม A
 ใ้ได้รับประสบการณ์นอกสถานที่ประมาณ ๑๐ สัปดาห์ ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ในระยะนี้กลุ่ม A
 จะไม่มีการเรียนในห้องเรียนเลย ในกลุ่ม B ใ้ได้รับประสบการณ์ในห้องเรียนมากกว่า
 ๑๐ สัปดาห์ ๆ ละ ๒ ชั่วโมง แต่ไม่ใ้มีประสบการณ์นอกสถานที่ กำหนดให้กลุ่ม C ใ้
 ได้รับประสบการณ์นอกสถานที่ประมาณ ๑๐ สัปดาห์ เป็นประสบการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึง
 กับกลุ่ม A และประสบการณ์ในห้องเรียนก็คล้ายกับที่จัดใ้ให้กับกลุ่ม B กำหนดให้กลุ่ม D
 เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มนี้ไม่ใ้ได้รับประสบการณ์ทั้งนอกสถานที่ และในห้องเรียนเป็นเวลา
 มากกว่า ๑๐ สัปดาห์ หลังจากทำการทดลองแล้ว ทำการทดสอบนักเรียนทั้ง ๔ กลุ่ม
 โดยใช้เครื่องมือทดสอบชนิดเดียวกัน ทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนครู
 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนของขอทดสอบตามวิธีทางสถิติ จากการค้นพบครั้งนี้แสดงให้เห็น
 เห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่ม หรือภายในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญเล็กน้อย ผลลัพธ์จากการ
 วิจัยนี้พบว่า

๑. ความเจริญงอกงามเป็นไปในทางบวกมากที่สุดเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนใ้รับ
 การฝึกฝนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติพร้อมกันไปในภาคเดียวกัน นอกจากนั้นยังแสดง
 ใ้เห็นว่าโปรแกรมต่าง ๆ อาจจะมีใ้ได้ตั้งแต่ระยะแรกในการฝึกฝนนักเรียนที่มุ่งไปเป็น
 ครู ซึ่งจะใ้ใ้ได้สูงขึ้นหากจัดใ้ให้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสอดคล้องกัน

๒. โปรแกรมจะต้องจัดใ้ให้ต่อเนื่องกันตลอดระยะที่ฝึกฝนนักเรียนครู โดยใ้
 นักเรียนแต่ละคนมีใ้โอกาสใ้ได้รับประสบการณ์เพื่อนำทฤษฎีไปปฏิบัติใ้ให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ใ้

หลักฐานจากการศึกษานี้แสดงให้เห็นแนวโน้มในการจัดประสบการณ์นอกสถานที่
 ที่และประสบการณ์ในห้องเรียนใ้ให้สอดคล้องกันใ้แก่นักเรียนครูนั้น เป็นวิธีการของการ
 เปลี่ยนแปลงการรับรู้ใ้ได้ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการฝึกหัดครู